

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ प्रदेश नं. १

Federation of Nepalese Chambers of Commerce & Industry, Province No.1

प्रेस विज्ञप्ती

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुबाट बैंक व्याज लगायतका विषयमा गरिएको निर्णयबाट उद्योग व्यवसाय क्षेत्रमा परेको असरका कारण व्यवसाय नै बन्द गर्नु पर्ने अवस्था आएको तथा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको चालू पूंजी कर्जा मार्ग दर्शन आजको विषम परिस्थितिमा उद्योग व्यवसायको प्रकृति नबुझी बैंकिंग क्षेत्रमा देखिएको अस्थिर अवस्थाका कारण उद्योगी व्यवसायीहरुलाई पलायन हुनबाट जोगाउन अनुकूल वित्तीय वातावरण निर्माणका लागि आज मिति २०७९ कार्तिक २७ गते आइतवारका दिन नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ प्रदेश नं. १ का अध्यक्ष श्री टिकाराज ढकालको नेतृत्वमा प्रदेश नं. १ का जिल्ला नगर उद्योग वाणिज्य संघ, वस्तुगत संघ लगायत उद्योगी व्यवसायीहरुले नेपाल राष्ट्र बैंक प्रदेश नं. १ का निर्देशक तथा मुख्यमन्त्रीको सचिबलाय प्रदेश नं. १ मा बैंकिंग क्षेत्रमा गर्नु पर्ने विभिन्न सुधार सहितको सुझाव समेटिएको ज्ञापन पत्र हस्तान्तरण गरिएको छ । उक्त अवसरमा महासंघका अध्यक्ष श्री टिकाराज ढकालले चर्को बैंक व्याजदरका कारण अहिले उद्योगी व्यवसायीहरु ठूलो मारमा परिरहेको हुंदा समयमै यसको समाधानका लागि नेपाल सरकार र नेपाल राष्ट्र बैंकलाई अनुरोध गर्दै व्यवसायीहरुका जायज माग माथि वेवास्ता गरिए आगामी दिनमा अझ कडा रूपमा विरोधका कार्यक्रम ल्याउने समेत बताउनु भयो ।

मिति : २०७९/०७/२७

राधारमण भण्डारी (श्याम)

कार्यकारी निर्देशक

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ प्रदेश नं. १

Federation of Nepalese Chambers of Commerce & Industry, Province No.1

मिति : २०७९/०७/२७

ज्ञापन पत्र

महोदय,

कोभिड १९ को महामारीका कारण विश्वका प्राय सबै मुलुकका अर्थतन्त्र सगै नेपालको अर्थतन्त्र पनि संकुचित हुन पुग्यो आर्थिक गतिविधिमा आएका शिथिलताले रोजगारीका अवसरहरु न्यून हुन पुगे जसका कारण कम आय भएका वर्गको मानिसको जीवन यापन कष्टकर बन्न पुगेको छ । रोजगारी र आयमा आएको कमी सगै गरीबी र असमानता पनि बढेर गएको छ । कोभिड १९ को महामारीको खोपको उपलब्धताले औद्योगिक क्षेत्र सामान्यकरण तर्फ उन्मुख हुदै गर्दा रुस र युकेनको युद्धले आपूर्ती श्रृंखलामा ल्याएको अवरोधले पेट्रोलियम पदार्थको मुल्यवृद्धि, वित्तीय क्षेत्रमा तरलताको चाप, कर्जा प्रवाह नहुनु र वित्तीय क्षेत्रले गरेको ब्याजदर वृद्धिले उद्योग व्यवसाय संचालन कठिन बन्न पुगेको र आश्रित मजदुरहरुको जीवन यापन पनि संकटमा पुगेको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैकले जारी गरेको चालु पूँजी कर्जा मार्ग दर्शन आजको विषम परिस्थितिमा उद्योग व्यवसायको प्रकृति नवुक्ति बैकिङ्ग क्षेत्रमा देखिएको अस्थिर अवस्थाका कारण उद्योगी व्यवसायीहरुलाई पलायन हुनवाट जोगाउन अनुकूल वित्तीय वातावरण निर्माण गर्न निम्नानुसार बुंदामा आवश्यक कार्यान्वयनका लागि यो ज्ञापन पत्र प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. नेपाल राष्ट्र बैकले २०७९ कार्तिक १ गते देखि लागु हुने गरी जारी गरेको चालु पूँज कर्जा मार्ग निर्देशन हाल समय परिस्थिति सुहाउँदो नभएकोले यो व्यवस्था स्थगन गरिनु पर्दछ ।

२. निक्षेप र कर्जा विचको ब्याजदर अन्तर (Spread rate) : नियामक निकायले यस्तो अन्तर अधिकतम ४.४० % हुनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । बाह्य व्यवसायिक वातावरण सामान्य हुदाँ (जस्तै श्रावण २०७८) निक्षेपको औषत भारित ब्याजदर ४.७६% थियो भने कर्जाको औषत भारित ब्याजदर ८.४६% थियो अर्थात यि दुई विचको फरक ३.७० मात्र थियो र बैकिङ्ग क्षेत्रको नाफा ६९.७५ अर्ब थियो यही तथ्याङ्क श्रावण २०७९ मा आइपुग्दा निपेक्षको औषत भारित ब्याजदर ७.६४% थियो भने कर्जाको ११.९४% र यि दुई विचको फरक ४.३०% छ अनि नाफाको अंक ७९.४९७ अर्ब पुगेको छ । यसवाट प्रष्ट के देखिन्छ भने बाह्य व्यवसायिक वातावरणमा जे जस्ता नकारात्मक असर परे पनि बैकिङ्ग क्षेत्रको नाफामा विस्तार भएकै छ र निक्षेपको ब्याजदरमा भएको वृद्धिको अनुपातमा कर्जाको धेरै नै ब्याज बढाइएको देखिन्छ । किनभने Spread rate मा नै ६० आधार विन्दु (Basis point)को वृद्धि देखिन्छ । यसरी बैकिङ्ग क्षेत्रले अहिलेको विद्यमान परिस्थितीलाई कर्जाको ब्याजदर बढाउने राम्रो मौकाको रुपमा प्रयोग गरेको देखिन्छ । अतः नियामक निकायले यस्तो Spread rate लाई ४.४०% भन्दा तल राख्नु पर्ने देखिन्छ ।

३. कर्जा निक्षेप अनुपात (CD Ratio) : विगतको व्यवस्था अनुसार बैकिङ्ग क्षेत्रले आफ्नो कुल निक्षेप र पूँजीको ८०% सम्म कर्जा लगानी गर्न पाउँछ । हालको व्यवस्था अनुसार आफुसंग भएको निक्षेपको ९०% सम्म मात्र कर्जा लगानी गर्न बैकहरुलाई छुट दिइएको छ । यसरी भएको Policy Departure ले कतिपय बैक तथा वित्तीय संस्थाहरु अझै पनि निर्देशन बमोजिम ९०% को सिमाभित्र बस्न सकेको छैनन जस्ले गर्दा ति संस्थाहरुले अतिरिक्त कर्जा लगानी गर्न सामर्थ्य राख्दैनन । यी संस्थाहरु जस्तोसुकै हतकण्डा अपनाएर भएपनि अतिरिक्त निक्षेप संकलन गर्नु पर्ने वा आफ्ना ऋणहरु अन्यत्र बैकमा सार्नुपर्ने दबावमा छन । जसले गर्दा पनि व्यवसायीको वातावरण खलबलीएको छ । नियामक निकायले ९०% को यस्तो सिमा अल्पकालका लागि भएपनि केहि खुकुलो पारिदिए तरलताको अभावमा केहि राहत मिल्ने थियो ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ प्रदेश नं. १

Federation of Nepalese Chambers of Commerce & Industry, Province No.1

४. अनिवार्य नगद मौज्जात अनुपात (CRR) : CRR लाई ३% बाट ४% पुऱ्याइएको छ । यो बृद्धिले पनि तरलता अभावलाई सघाएको छ । अल्पकालका लागि भएपनि यस्तो दर पूर्ववत अवस्थामा राख्न सक्ने यसले केहि हदसम्म तरलता उपलब्ध गराउने छ । कर्जाको दुरुपयोग रोक्ने उद्देश्यका साथ नेपाल राष्ट्र बैंकले २०७९ कार्तिक १ गते देखि लागु हुने गरि चालु पूँजी कर्जा निर्देशिका कार्यान्वयन ल्याएको छ । यो निर्देशिका कार्यान्वयन संगै दुरुपयोग भएका कर्जाहरु क्रमशः भुक्तानी हुँदै जाने हुँदा CD Ratio मिल्दै जाने अनि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा तरलताको पर्याप्तता बढ्दै जाने अपेक्षा नियामक निकायको देखिन्छ । अहिलेका निर्देशनहरु अलि कडा हुनुपर्ने कारण पनि यहि हुनसक्छ । तर कर्जाको सदुपयोग गर्ने व्यवसायीहरुले पनि यस्ता कडा निर्देशनहरुको मार खेप्नु परेको छ ।

निर्देशनहरुले उद्योग र व्यापार बीच स्पष्ट फरक देख्न नसकेकाले उद्योगहरु एकदम पिडित हुनुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । अतः यसमा गहन अध्ययन अनुसन्धान गरी उद्योग र व्यापारलाई बेग्लाबेग्लै तरिकाबाट व्यवहार गरिनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

५. उत्पादन मुलक क्षेत्रमा प्रवाह हुने कर्जाको ब्याजदर अन्य व्यवसाय भन्दा कम हुनु पर्ने, कोभिड१९ बाट अति प्रभावित व्यवसायलाई पुनर्कर्जा सुविधा उपलब्ध गराउनु आवश्यक रहेको छ ।

६. सरकारले आयात रोक लगाएका वस्तुहरुको प्रतितपत्र (एलसी) नखोल्न राष्ट्र बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई दिएको निर्देशन लामो समय कायम राख्नु हुँदैन । सरकारले सबै प्रकारका निजी गाडी, १५० सी.सी माथिका मोटरसाइकल, सबै तयारी मदिरा, ३ सय डलर माथिका स्मार्ट फोन आयातमा रोक लाउदै आएको छ ।

७. केन्द्रीय तथ्यांक विभाग सार्वजनिक गरेको राष्ट्रिय औद्योगिक सर्वेक्षण अनुसार ६० हजार औद्योगिक प्रतिष्ठानमा ४० प्रतिशत मात्रै पूर्ण क्षमतामा संचालनमा रहेका छन् । बार्षिक सवा ६ खर्ब लगानीमा उत्पादनशील औद्योगिक प्रतिष्ठानबाट ८ खर्ब ६१ अर्बको वस्तु उत्पादन भएको छ । ६० प्रतिशत औद्योगिक प्रतिष्ठानको उत्पादन क्षमता पूर्णरूपमा उपयोग भएका छैन । अत उद्योग व्यवसाय पूर्णरूपमा संचालन गर्न तथा औद्योगिक वातावरण निर्माणमा प्रोत्साहन कार्यक्रम हुनु पर्ने ।

८. आज भन्दा ५/६ वर्ष अगाडी निजी क्षेत्रको माग अनुसार नेपाल राष्ट्र बैंक अर्थ मन्त्रालयको समन्वयबाट बैंकले लिने ब्याजमा परिवर्तन हुनु पर्दछ भन्ने सन्दर्भमा ब्याजको दरको अवधारणा आयो तर यो Collective Bargaining अनुरूप लागु हुन सकेन । वरु त्यस पश्चात Base Rate र Premium को ठूलो चलखेल शुरु भयो । जसका कारण वेस रेट प्लस ५ प्रतिशत सम्म प्रिमियम थियो, हाल सो प्रिमियम ४ प्रतिशत गरिएको छ ।

९. डलर हेजिडमा पहिले बैंकहरुले १ पैसा प्रतिदिनको महिनाको ३० पैसा लिने गरेको थियो तर हाल तरलता अभावले १ रुपियाँ प्रिमियम गर्नाले वस्तुको लागत बढ्न गएको छ ।

१०. कोभिड १९ को पहिलो प्रभाव पश्चात पुनर्कर्जा सुविधालाई उत्पादनमुलक र अति प्रभावित उद्योगका लागि निरन्तर दिइनु आवश्यक छ । ऋणको पुर्नसंरचना र पुर्नतालिकीकरण आवश्यक छ ।

११. सरकारको बजेट बक्तव्यमा उल्लेख भएको उत्पादनमुलक उद्योगलाई अन्य व्यवसाय भन्दा कम ब्याजदरमा कर्जा प्रवाह गरिने व्यवस्था लाई अविलम्ब कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गरिनुपर्ने ।

१२. सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भैसकेको कन्ट्री रेटिङ तत्काल गरिनु पर्ने । वैदेशीक लगानी भित्राउन वोण्ड लगायत अन्य उपकरण प्रयोग गर्न सकिन्छ । अन्य लगानीका स्रोतबाट लगानी भित्राउन नीतिगत सुधार आवश्यक छ ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ प्रदेश नं. १

Federation of Nepalese Chambers of Commerce & Industry, Province No.1

१३. विप्रेषण आय नेपाल पठाउने नागरिकलाई आर्थिक पुनर्एकिकरण कार्यक्रम मार्फत पूजा निर्माणमा जोड्न वित्तीय संस्थाहरूले विशेष योजना ल्याउनु पर्ने ।
१४. हाल मुलुकको असहज आर्थिक परिस्थितिका कारण ऋणको सावा ब्याँज भुक्तानी अवधि थप समय उपलब्ध गराउने व्यवस्थाका लागि केन्द्रीय बैंकबाट पहल हुनु जरुरी छ ।
१५. २ करोड भन्दा कम चालु पुँजी कर्जाको सिमा वार्षिक अनुमानित कारोबारको जम्मा २०% मात्र कुल चालु पुँजी कर्जाको सिमा र कर्जाको अवधि सिमा १ वर्ष वा सो भन्दा कम हुनुपर्ने र यस्ता कर्जा सिमा नविकरण योग्य हुने र २ करोड भन्दा बढी फर्म, कम्पनी एवं संघ संस्थाहरूलाई चालु पुँजी कर्जाको हकमा सिमा वार्षिक अनुमानित कारोबारको २५ % मात्र कुल चालु पुँजी कर्जाको सिमा र कर्जाको अवधि १ वर्ष तोकिएको हुनु पर्ने कारणले गर्दा यो निर्देशनले अहिलेको परिस्थितिमा व्यवसायीलाई विस्थापित गर्ने भएको हुँदा यो व्यवस्था खारेज हुनुपर्ने छ ।
१६. निक्षेपको ब्याजदरमा बृद्धि हुँदा पनि बैंकमा निक्षेप नबढ्नुको कारण भनेको बजारमा निक्षेपयोग्य रकमको अभाव हो । अर्कातर्फ निक्षेपमा ब्याजदर बृद्धि भएको देखाएर कर्जाको ब्याजदर बृद्धि भएर बजारमा नकरात्मक प्रभाव पारेको अवस्था छ । असोज महिनासम्म ५% मात्र पुँजीगत खर्च भएकाले बजारमा तरलताको चरम अभाव भएको छ जसमा सुधार हुनु आवश्यक छ ।
१७. घरजग्गा तथा सम्पत्ती धितोमा राखी कर्जा दिन थप कडाइ गरेको छ । पहिला काठमाण्डौंको हकमा फेयर मार्केट भ्यालु पहिले ४०% रहेकोमा हाल ३० % गरेको तथा उपत्यका बाहिर पहिले ५०% र हाल ४०% गरिएको छ जसका कारण पनि व्यवसाय गर्न गाह्रो भएको अवस्था रहेको छ ।
१८. नेपाल सरकारले जग्गा कित्ताकाट रोकेको अवस्थाले गर्दा जग्गाधनीले आफ्नो सम्पत्ती विक्रि वितरण गर्न सकिरहेका छैनन् । जसका कारण बैंकको ब्याज, किस्ता आदि बुझाउन समस्या भईरहेको छ ।
१९. कुनै पनि भुक्तानी वा सेटलमेन्ट ओभरड्राफ्ट खाताबाट गर्न पाइदैन । अहिले चालु पुँजी मार्गदर्शनले चल्ती खाताबाट मात्र गर्न पाइने प्रावधान गरेको हुँदा यो अव्यवहारिक भएकोले सो लाई साविक सरह नै गर्नुपर्ने ।